

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
ในเขตตำบลตะกุดไร จังหวัดเพชรบูรณ์ประเทศไทย
Factors Affecting Managerial Efficiency of Village Fund Committees in
TumbonTakrudrai, Petchabun, Thailand

สุปัญญา สุนทรนนท์และ เบญจรัตน์ พรานระวัง
SUPUNYADA SUNTORNNONT AND BENJARAT PRANRAWANG
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชและสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
SUKHOTHAI-THAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY (STOU) AND
NATIONAL INSTITUTE OF DEVELOPMENT ADMINISTRATION (NIDA)
จังหวัดนนทบุรี และ กรุงเทพมหานคร
NONTABURI AND BANGKOK

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลตะกุดไร จังหวัดเพชรบูรณ์ประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์สำคัญ2ประการได้แก่ 1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 129 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด โดยเก็บข้อมูลได้จำนวน 120 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 93 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency)ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)เพื่อบรรยายข้อมูล และวิเคราะห์สถิติอ้างอิงด้วยการวิเคราะห์ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยพิจารณาค่าสถิติT-testและ F-testเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า1. ระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับสูง และ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มี 2 ปัจจัย ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพในการจัดการ, คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, ปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน

ABSTRACT

This research named “factors affecting managerial efficiency of village fund committees in TumbonTakrudrai, Petchabun, Thailand” has two main research purposes, which are ๑. To examine the perception on managerial efficiency level of village fund committees and ๒. To

study personal and work-related factors that effect on managerial efficiency level of village fund committees. This research collected data from ๑๒๙ samplings who are village fund committees in TumbonTakrudrai, Petchabun by using close-ended questionnaires. The researchers was able to completely collected ๑๒๐ close-ended questionnaires, which is ๙๓ percent of the proposed research samplings. The descriptive statistic, which are Frequency, Mean, and Standard Deviation, were used to describe general background data of research samplings. The One-way ANOVA method was applied to statistically analyze T-test and F-test in order to test research hypothesis.

The key research findings were as follows; ๑) The perception level on managerial efficiency of village fund committees is considerably high; and ๒) There are only two factors affecting managerial efficiency of village fund committees in TumbonTakrudrai, Petchabun, Thailand, that are having training session about how to manage village fund, and receiving supportive assistance from related agencies.

Keywords: Managerial Efficiency, Village Fund Committees, Work-related Factors

บทนำ

จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องประสบกับภาวะความยากจน จะเห็นได้ว่าปัญหาความยากจนเป็นปัญหาระดับชาติที่รัฐบาลต้องเข้าไปแก้ไขปัญหา เข้ามาช่วยประชาชนให้มีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ ส่งเสริมประชาชนในการสร้างรายได้ สร้างงาน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ตลอดจนสร้างอาชีพที่มั่นคงให้แก่ประชาชน เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการที่จะทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้นและประเทศไทยหลุดพ้นจากสถานะประเทศที่กำลังพัฒนาไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ในอนาคต

รวมถึงโอกาสที่ได้เข้าถึงแหล่งความรู้ต่างๆ โดยสนับสนุนให้มีการสร้างความร่วมมือในความคิด การลงมือทำเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง ที่ผ่านมามีการพัฒนาที่มุ่งเน้นในเรื่องของรูปแบบการจัดการเงิน การจัดการเงิน การแก้ไขปัญหา จริงๆแล้วควรให้ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการปัญหาด้วยตนเอง โดยหลักการการกระจายอำนาจสร้างความร่วมมือและให้โอกาสประชาชนได้แก้ไขปัญหาของหมู่บ้านและชุมชนด้วยตนเอง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงเป็นนโยบายที่รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริการจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตและเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านในการพึ่งพาตนเองอีกด้วย

ตัวอย่างในการศึกษาของหมู่บ้าน (นภรณ์ หะวานนท์และคณะ, 2546) พบว่า ชุมชนไม่มีความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการบริหารกองทุน ส่งผลทำให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกิดความไม่มั่นใจในเรื่องการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านว่าจะทำผิดระเบียบ จึงทำให้มีการเข้มงวดในการจัดการไม่มีความยืดหยุ่น

การฝึกอบรมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีน้อย ผู้ที่เข้าอบรมไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติผู้ปฏิบัติไม่ได้เข้าอบรม สมาชิกส่วนใหญ่ขาดวินัยทางการเงิน นำเงินที่ได้จากกองทุนหมู่บ้านไปใช้หนี้เก่าแล้วกู้หนี้ใหม่มาชดใช้ในภายหลัง โดยไม่มีแนวโน้มว่าจะชดใช้หนี้หมด จะเห็นได้ว่าสมาชิกนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

จากการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2556) พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีข้อจำกัดเนื่องจากศักยภาพการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน พื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน แต่ละกองทุนจะมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยมีหน้าที่หลักในการบริหารเงินกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสมาชิกทุกคนในกองทุน แต่ยังพบปัญหาในการดำเนินงานของกองทุน คือ คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตัวเองเท่าที่ควร ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และยังขาดการติดต่อสื่อสารและการทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่สมาชิกควรได้รับทราบ (ข้อมูลจากสำนักงานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์, 2560) ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้เป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่ ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยพิจารณาจาก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ และ ปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร, การได้รับการฝึกอบรม, ความรู้ความเข้าใจ, การได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินการบริหารกองทุนหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น นำมาปรับใช้ ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและยังไม่สามารถจัดการได้ดี ให้ประสบความสำเร็จตามหลักวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ทั้งนี้ยังส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถเข้าใจขั้นตอนในการจัดการกองทุนหมู่บ้านให้สามารถดำเนินการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกองทุน สามารถพัฒนากองทุนหมู่บ้าน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเอง นำพาให้หมู่บ้านเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเกี่ยวกับการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตการวิจัย

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีดังนี้ Katz and Kahn (อ้างถึงใน เรื่องอุไร ช่วยชู, 2540 น.10) ได้ทำการศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อ

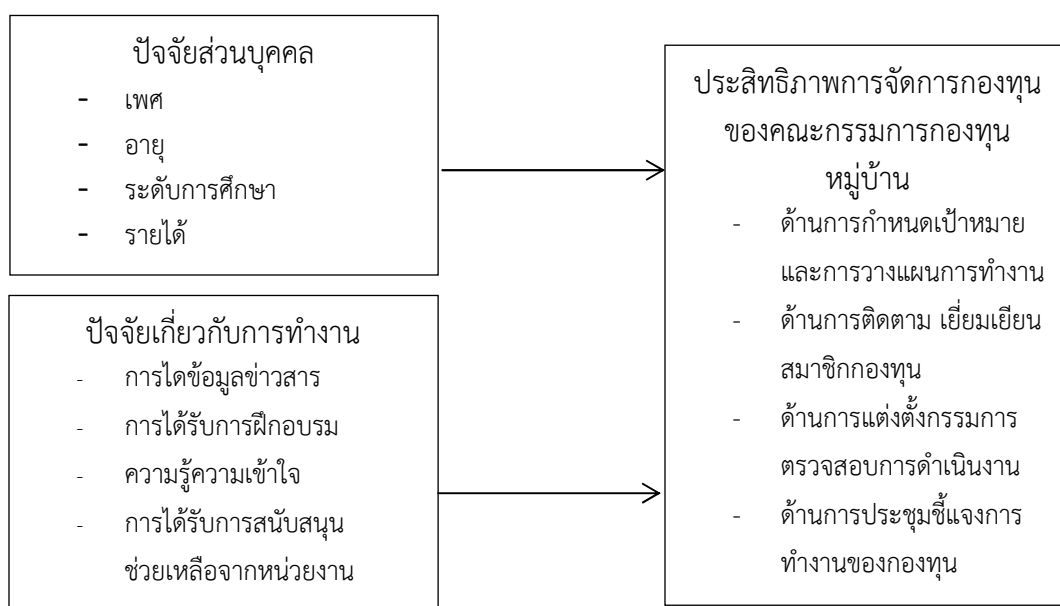
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพคือส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์กรนั้น ถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้นั้น จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อนจากความจริงประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมายขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น ปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ ความรู้สึผูกพัน ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพขององค์กรด้วยฮาร์ริงตัน (Harrington, 1996 อ้างอิงใน อรสุตา ดุสิตรัตนกุล, 2557 น.17) ได้ให้คำนิยามประสิทธิภาพรวมขององค์กร โดยให้ความสำคัญที่โครงสร้างและเป้าหมายขององค์กร (Organization's structure and its goals) ซึ่งกำหนดหลักประสิทธิภาพไว้ 12 ประการ ที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการจัดการที่มีระบบโดยมุ่งที่การทำงานให้เหมาะสมและง่ายขึ้น ซึ่งจะลดความสิ้นเปลืองในด้านต่างๆมีรายละเอียด ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน (Clearly defined ideal) ผู้บริหารต้องทราบถึงสิ่งที่ต้องการเพื่อลดความคลุมเครือและความไม่แน่นอน 2) ใช้หลักเหตุผลทั่วไป (Common sense) ผู้บริหารต้องพัฒนาความสามารถ สร้างความแตกต่างโดยการค้นหาความรู้และคำแนะนำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 3) คำแนะนำที่ดี (Competent counsel) ผู้บริหารต้องการคำแนะนำจากบุคคลอื่น 4) วินัย (Discipline) ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบองค์กรเพื่อให้พนักงานเชื่อถือตามกฎระเบียบ 5) ความยุติธรรม (Fair deal) ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมและความเหมาะสม 6) ข้อเท็จจริง (permanent records) ผู้บริหารควรมีข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการตัดสินใจ 7) ความฉับไวของการจัดส่ง (Dispatching) ผู้บริหารควรใช้การวางแผนตามหลักวิทยาศาสตร์สำหรับแต่ละหน้าที่เพื่อให้องค์กรทำหน้าที่ได้อย่างราบรื่นและบรรลุจุดมุ่งหมาย 8) มาตรฐานและตารางเวลา (Standards and schedules) ผู้บริหารต้องพัฒนาวิธีการทำงานและกำหนดเวลาทำงานสำหรับแต่ละหน้าที่ 9) สภาพมาตรฐาน (Standardized conditions) ผู้บริหารควรรักษาสภาพแวดล้อมให้ดี 10) การปฏิบัติการที่มีมาตรฐาน (Standardized operations) ผู้บริหารควรรักษารูปแบบมาตรฐานของวิธีการปฏิบัติที่ดี 11) มีคำสั่งการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานระบุไว้ (Written standard-practice instructions) ผู้บริหารต้องระบุการทำงานที่มีระบบถูกต้องและเป็นลายลักษณ์อักษร 12) การให้รางวัลที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency reward) ผู้บริหารควรให้รางวัลพนักงานสำหรับการทำงานที่เสร็จสมบูรณ์(สมาน รังสิโยภฤกษ์ 2524, อ้างอิงใน ณัฐนพิน ชันนาแล, 2549 น.54)

ในส่วนการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ควรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมากขึ้น ในระหว่างที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทอยู่นั้น ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่จะทำให้การบริหารและการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ลิเคิร์ต (Likert, 1977, pp. 134 -137 อ้างอิงใน สมคิด บางโม, 2557 น. 33) กล่าวว่า 1) การทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้นอีกด้วย 2) การทำงานเป็นกลุ่มใช้ในทุกระดับขององค์กร ซึ่งจะขึ้นอยู่กับหมู่คณะเชื่อมโยงก็คือผู้บังคับบัญชาหรือผู้แทน 3) การวางแผนและการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มให้กลุ่มตัดสินใจโดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมจะทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ ผูกพัน ยอมรับนับถือกัน ระดับความรู้ความเข้าใจ ของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ จำแลง จิระวิชัยฤทธิ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอ่างทอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มี จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน, การได้รับการฝึกอบรม และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการกองทุน ได้แก่ เพศ, ระดับอายุ, ระดับการศึกษา, ระดับรายได้ของคณะกรรมการกองทุน

หมู่บ้าน และ จรียา วงศ์กำแหง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัด ปัตตานี คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัด ปัตตานี ร้อยละ 47.6 จากการศึกษาแนวคิด ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุป รายละเอียดได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ และปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร, การได้รับการฝึกอบรม, ความรู้ความเข้าใจ, การได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงาน ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในด้านการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงาน, ด้านการติดตาม เยี่ยมเยือน สมาชิกกองทุน, ด้านการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน และด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุนได้

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ทางผู้วิจัยจึงได้เสนอกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

และจากกรอบแนวคิดในการวิจัยข้างต้น ทางคณะผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับประสิทธิภาพ ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงาน, ด้านการติดตามเยี่ยมเยือนสมาชิกกองทุน, ด้านการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน และด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุน ในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไทร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับต่ำ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร, การได้รับการฝึกอบรม, ความรู้ความเข้าใจและการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน 11 กองทุน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์รวมประชากรทั้งหมด 129 คน จึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายหรือตามสะดวก (Simple sampling) โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม พ.ศ.2561 และสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 120 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 93 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการศึกษามาเพื่อสอบถามคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบ (Pre – Test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่างเพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งค่า Cronbach's alpha (ครอนแบคอัลฟา) ของแบบทดสอบที่จัดทำขึ้น พบว่ามีค่า 0.842 ซึ่งถือว่าแบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง เหมาะสมที่จะนำไปเก็บข้อมูลได้จริงในส่วนของการตรวจสอบความเที่ยงตรง(Validity)ของเครื่องมือ ได้มีการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence)โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยเกิน 0.5 จึงถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมที่จะนำไปเก็บข้อมูลได้จริง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับการทำงานในการจัดการกองทุน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน, การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับการทำงานในการจัดการกองทุน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามภารกิจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติ t-test และ F-test การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถสรุปผลการศึกษาออกเป็น 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 8,500 บาท
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ระดับประสิทธิภาพ ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงาน, ด้านการติดตามเยี่ยมเยียนสมาชิกกองทุน, ด้านการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน และด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุน ในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับต่ำ ผลการทดสอบปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่1แสดงระดับประสิทธิภาพในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการฯ

ด้าน	ระดับประสิทธิภาพในการจัดการกองทุน ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S	ระดับ
1	ด้านการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงาน	3.38	0.64	สูง
2	ด้านการติดตามเยี่ยมเยียนสมาชิกกองทุน	3.16	0.76	สูง
3	ด้านการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน	3.26	0.67	สูง
4	ด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุน	3.35	0.66	สูง
	รวม	3.30		สูง

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05จึงสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

4. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสาร, การได้รับการฝึกอบรม, ความรู้ความเข้าใจ และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลตะกุดไร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรม และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับประสิทธิภาพ ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการทำงาน, ด้านการติดตามเยี่ยมเยียนสมาชิกกองทุน, ด้านการแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน และด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุน ในการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

หมู่บ้าน อยู่ในระดับสูง และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มี 2 ปัจจัย ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก/สูง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ยังพบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบการใช้เงินของสมาชิกที่ขอกู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ควรมีการติดตาม ประสานงานแก่สมาชิกหลังจากกู้ยืมเงินกองทุนอย่างต่อเนื่อง ตอบข้อซักถามต่างๆ

นอกจากนี้ ผลจากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับผลของงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่านที่พบว่า ในแต่ละหมู่บ้านมักคัดเลือกผู้ที่เคยทำงานเป็นผู้นำในชุมชน หรือเป็นผู้นำกลุ่มสมาชิก เช่น สมาชิกเงินออม สมาชิกสหกรณ์ มาเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (จำแลง จิระวิชัยฤทธิ์, 2556) ซึ่งทำให้ความแตกต่างในส่วนบุคคลในเรื่องเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการทำงานและความสามารถในการบริหารและจัดการกองทุนฯ ของคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างที่ตั้งสมมติฐานไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. จากผลการศึกษา พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก/สูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ อย่างไรก็ตาม ในด้านการติดตามตรวจสอบการใช้เงินของสมาชิกที่ขอกู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ควรมีการติดตาม ประสานงานแก่สมาชิกหลังจากกู้ยืมเงินกองทุนอย่างต่อเนื่อง ตอบข้อซักถามต่างๆ

2. จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มี 2 ปัจจัย ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สามารถดำเนินการจัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการ ดังนี้ ด้านการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ควรมีการส่งเสริม การจัดการฝึกอบรมให้แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การจัดการกองทุน การจัดระเบียบ การจัดทำบัญชีกองทุน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการกองทุน ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนด้านการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้าไปแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับกองทุนให้แก่คณะกรรมการกองทุนให้มากขึ้น เพื่อให้การจัดการกองทุนของคณะกรรมการสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวัดประสิทธิภาพในการจัดการกองทุน ควรให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุน เป็นผู้ประเมินประสิทธิภาพการจัดการของคณะกรรมการกองทุนด้วย เพื่อให้การประเมินประสิทธิภาพการจัดการกองทุน มีข้อมูลที่หลากหลายในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกองทุน

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดการของคณะกรรมการกองทุน เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือตัวแปรอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3. ควรดำเนินการวิจัยในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมคือ การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2556). กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุน. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2552). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา วงศ์กำแหง. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จำแลง จิระวิชัยฤทธิ์. (2556). ประสิทธิภาพการจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอ่างทอง. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐนพิน ชันนาแล. (2559). ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภาพรณ หะวานนท์ และคณะ. (2556). โครงการวิจัยและประเมินกองทุนหมู่บ้าน : กองทุนหมู่บ้านและการสะสมทุนชุมชน: รายงานสรุป. กรุงเทพมหานคร : รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรืองอุไร ช่วยชู. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมคิด บางโม. (2557). การบริหารองค์กรสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2554). คู่มือกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร.
- อรสุดา ดุสิตรัตนกุล. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์: ศึกษาเฉพาะกรณีของบุคลากรส่วนกลาง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.